

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ»

Лектор курсу			Парій Людмила Віталіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту		Контактна інформація лектора l.pariy@duikt.edu.ua		сторінка курсу в Classroom – https://classroom.google.com/c/ODM5NTY4ODI2OTYy	
Галузь знань			07 «Управління і адміністрування»		Освітній рівень		бакалавр	
Спеціальність			073 Менеджмент		Семестр		8	
Освітньо-професійна програма			Менеджмент		Тип дисципліни		вибіркова	
					Вид контролю		Залік	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
	5	150	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
			18	-	36	-	96	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Менеджмент, Основи статистики і прогнозування економічних процесів, Економіка підприємства, Стратегічне управління
Освітні компоненти для яких є базовою	Фінансовий менеджмент, Математичні методи моделювання та оптимізації в менеджменті, Управління капіталом, Креативний менеджмент, Менеджмент комунікацій
Мета курсу:	Метою вивчення дисципліни – озброїти майбутніх фахівців систематизованими знаннями щодо аналізу, моделювання, оцінки та управління ризиком, оволодіння сукупністю теоретичних і методичних питань а також практичним досвідом щодо аналізу й оцінки ризиків діяльності підприємств та управління ними.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
-----------------	-------------	---------------	---

		тему	
РОЗДІЛ 1. РИЗИК ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ			
Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ Знати: : основні поняття ризик-менеджменту; основні компоненти ризику; стадії розвитку ризику; класифікація ризиків. Вміти: ідентифікувати та аналізувати ризики для прийняття управлінських рішень Формування компетенцій: ЗК4, СК3 Результати навчання: ПРН4 Рекомендовані джерела: 3,4	Лекція 1		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1	3	Навчальна групова дискусія щодо обговорення презентаційного завдання в розрізі економічної сутності та характеристики ризиків.
	Практичне заняття 2	3	Комбінований формат, що поєднує теоретичний базис із критичним аналізом.
Тема 2. НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА РИЗИК Знати: види невизначеності, види ризиків, методи оцінки ризиків Вміти: ідентифікувати та аналізувати невизначеність та ризики Формування компетенцій: ЗК5, СК7 Результати навчання: ПРН8 Рекомендовані джерела: 3,5	Лекція 2		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 3	3	Аналіз видів ризиків які є найбільш актуальними для сучасного бізнесу.
	Практичне заняття 4	3	Вміти розрізняти ситуації, де ми можемо порахувати ймовірність (ризик), від ситуацій абсолютної непередбачуваності (невизначеність).
Тема 3. ВИДИ РИЗИКІВ Знати: джерела виникнення ризиків, класифікацію ризиків Вміти: обирати оптимальні стратегії управління ризиками Формування компетенцій: ЗК5, СК7 Результати навчання: ПРН8 Рекомендовані джерела: 6	Лекція 3		Проблемно-орієнтована лекція, бліц-опитування здобувачів
	Практичне заняття 5	3	Аналіз стратегій управління ризиками які є найбільш ефективними для різних галузей економіки.
	Практичне заняття 6	3	Розібрати питання «Чи є пандемія ризиком чи невизначеністю?»
Тема 4. ЗАКОНИ І ПРИНЦИПИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ Знати: сутність законів та принципів, розуміти взаємозв'язок між законами та принципами ризик-менеджменту. Вміти: виявляти потенційні ризики, що можуть вплинути на діяльність підприємства Формування компетенцій: ЗК12, СК7 Результати навчання: ПРН4 Рекомендовані джерела: 5,6	Лекція 4		Лекція-візуалізація, бліц-опитування здобувачів
	Практичне заняття 7	3	“Прес”-метод, який допомагає студентам навчитися аргументовано і в чіткій формі формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання.
	Практичне заняття 8	5	Проведення модульного контролю за розділом 1.
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРОЕКТУ ТА ВИХОДАМИ З КРИЗ			
Тема 5. ПРИЙНЯТТЯ ОПТИМАЛЬНИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ. Знати: що невизначеність є невід'ємною частиною життя та бізнесу. Вміти: збирати та аналізувати інформацію, оцінювати ризики та можливості, приймати рішення враховуючи невизначеність та	Лекція 5		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація
	Практичне заняття 9	3	Розробка проекту: на основі аналізу ситуації, оцінки ризиків та вибору оптимальних варіантів дій.
	Практичне заняття 10	3	Розбір класичних критеріїв прийняття рішень:

ризиками. Формування компетенцій: ЗК4, СК3 Результати навчання: ПРН4 Рекомендовані джерела: 1-4			
ТЕМА 6. МЕТОДОЛОГІЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ Знати: основні етапи методології ризик-менеджменту Вміти: розробляти та впроваджувати стратегії управління ризиками Формування компетенцій: ЗК5, СК3 Результати навчання: ПРН8 Рекомендовані джерела: 2,3,4	Лекція 6		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 11	3	Розбір методів та інструментів які використовуються для ідентифікації ризиків (наприклад, SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, мозковий штурм).
	Практичне заняття 12	3	Презентація здобувачських досліджень.
ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМИ ТА ВНУТРІШНІМИ РИЗИКАМИ Знати: особливості управління зовнішніми та внутрішніми ризиками Вміти: володіти методами аналізу зовнішніх та внутрішніх ризиків, такими як SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, матриця ризиків Формування компетенцій: ЗК4, СК3 Результати навчання: ПРН8 Рекомендовані джерела: 1,2,3,4	Лекція 7		Пояснювально-ілюстративний, бліц-опитування здобувачів
	Практичне заняття 13	3	Розбір методів ідентифікації та аналізу зовнішніх і внутрішніх ризиків. Які сучасні тенденції та виклики стоять перед управлінням зовнішніми та внутрішніми ризиками?
	Практичне заняття 14	3	Презентація здобувачських досліджень: аналіз класифікації ризиків телекомунікаційного підприємства.
ТЕМА 8. ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ РИЗИКУ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ Знати: знати та використовувати різні методи для прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності. Вміти: прогнозувати можливі наслідки прийнятих рішень та враховувати їх при виборі оптимального варіанту. Формування компетенцій: ЗК5, СК7 Результати навчання: ПРН8 Рекомендовані джерела: 4,5,6	Лекція 8		Пояснювально-ілюстративний, бліц-опитування здобувачів
	Практичне заняття 15	3	“Прес”-метод“, який допомагає студентам навчитися аргументовано і в чіткій формі формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання
	Практичне заняття 16	3	Усне опитування, індивідуальні завдання. Синанон-метод як засіб підготовки до професійної діяльності в системі "людина -людина";
ТЕМА 9. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ. Знати: цілі та завдання системи управління ризиками Вміти: розробляти та впроваджувати систему управління ризиками Формування компетенцій: ЗК12, СК3 Результати навчання: ПРН4 Рекомендовані джерела: 4,5,6	Лекція 9		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 17	5	Проведення модульного контролю за розділом 2
	Практичне заняття 18		Проведення заліку
Орієнтовний перелік курсів для отримання додаткових балів або зарахування замість практичних робіт/самостійної роботи			

Тема 5. ПРИЙНЯТТЯ ОПТИМАЛЬНИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.	Освітній курс	До 5 балів	Ризики для громад і територій в умовах війни https://prometheus.org.ua/prometheus-free/environmental-security-and-risks/
ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМИ ТА ВНУТРІШНІМИ РИЗИКАМИ	Освітній курс	До 5 балів	Як ухвалюються рішення під час криз https://prometheus.org.ua/prometheus-free/european-foreign-policy/
ТЕМА 9. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ.	Освітній курс	До 5 балів	Управління ризиками проєкту та змінами щодо проєкту https://www.coursera.org/learn/project-risk-management

<p>Тема 1. Теоретичні основи ризик-менеджменту</p> <p>Тема 2. Невизначеність та ризик</p> <p>Тема 3. Види ризиків</p> <p>Тема 4. Закони і принципи ризик-менеджменту.</p> <p>Тема 5. Прийняття оптимальних рішень в умовах невизначеності</p> <p>Тема 6. Методологія ризик-менеджменту</p> <p>Тема 7. Особливості управління зовнішніми та внутрішніми ризиками</p> <p>Тема 8. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності.</p> <p>Тема 9. Система управління ризиками.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>5</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте зміст наукових поглядів Р. Боултона та Б. Ліберта щодо місця і ролі ризику у підприємницькій діяльності. 2. Основні терміни і визначення: невизначеність, неприйняття ризику, безризиковий еквівалент, ризик.. 3. В чому полягають основні різновиди класифікації ризиків? 4. В чому саме полягає відповідальність топ-менеджменту організації за управління ризиками? 5. Статистичні методи аналізу ризиків. Експертні методи аналізу ризиків. 6. Установлення контексту ризику: визначення стратегічних і тактичних позицій компанії. 7. Документація для управління ризиками. Програма управління ризиками. 8. Критерій мінімаксного ризику Севиджа. 9. Які основні етапи включає в себе процес ризик-менеджменту (ідентифікація, аналіз, оцінка, контроль)? 10. Які основні категорії зовнішніх ризиків існують (економічні, політичні, природні, соціальні)? 11. Які методи можна використовувати для ідентифікації ризиків та невизначеності в бізнесі? 12. Які критерії використовуються для оцінки ймовірності та наслідків ризиків? 13. Які типи ризиків можуть виникнути в різних сферах діяльності (бізнес, ІТ, виробництво)? 14. Схема управління та методи впливу на фінансові ризики. 15. Основні поняття управління ризиками проєктів. Структура процесу управління ризиками проєкту. Класифікація ризиків проєкту. 16. Характеристика ризик-менеджменту як різновиду управлінської діяльності. Етапи та організація ризик менеджменту. 17. Особливості ризик-менеджменту інноваційної діяльності. 18. Які міжнародні стандарти та рекомендації регулюють питання управління ризиками в телекомунікаційній галузі? 19. Які основні цілі та завдання комплексної системи управління ризиками (КСУР) на телекомунікаційному підприємстві? 20. Як інтегрувати КСУР в існуючі бізнес-процеси підприємства?
--	------------------------------	----------	---

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран.
- Комп'ютерний клас для проведення практичних занять з встановленим програмним забезпеченням Microsoft Power BI, Microsoft Visio, Microsoft PowerPoint, Canva, MindMeister- аналітика та візуалізація даних; Microsoft Project, Spider Project Lite, OpenProj, GanttProject, Microsoft Excel – управління проєктами; M.E.Doc, Microsoft Outlook – документообіг, АППОД, СЕД Діло.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Parii, Liudmyla et al. (2023) : Features of the use of digital Risk management tools in the capital market and the organized commodity market, E3S Web of Conferences, ISSN 2267-1242, EDP Sciences, Les Ulies, Vol. 389, pp. 1-16, <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202338909023>
2. Парій Л.В. Теоретико-методичні аспекти системи управління ризиками діяльності підприємств. Науковий вісник Одеського Національного університету. Серія: Економіка. Том 28. Випуск 2 (96). 2023. 30-35 С. <http://visnyk-onu.od.ua/index.php/uk/arkhiv-vidannya?id=337>
3. Парій Л.В., Засанський В.В. Інноваційні підходи до управління фінансовими ризиками у сучасних підприємствах. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 1(48)/2025. С. 70-78 DOI: 10.31673/2415-8089.2025.017078 <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/3140>
4. Гранатуров В.М. Підприємницький ризик. Ризикологія: методичні вказівки для самостійного вивчення дисциплін / Гранатуров В.М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2018. – 28 с.
5. Підприємницькі ризики: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Н. В. Білошкурська. Умань: Сочінський М. М., 2020. 144 с.
6. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
7. Управління ризиками: Навчальний наочний посібник [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К.О. Бояринова, К.О. Копішинська. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 432с.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Здобувач має право замінити практичне завдання / самостійну роботу проходженням онлайн-курсу з відповідної теми. Здобувач може обрати один курс зі списку рекомендованих або узгодити інший з викладачем.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.
- здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Виконання практичних робіт:	До 3 балів за заняття:
	- вчасні виконання	0 – 0,5 балів
	- логічна структура та оформлення	0 – 0,5 балів
	- робота з джерелами	0 – 0,5 балів
	- творчий підхід	0 – 0,5 балів
	- робота з інструментами	0 – 0,5 балів
	- зміст, відповідність темі, правильність виконання	0 – 0,5 балів
	Самостійна робота (індивідуальне завдання):	До 5 балів:
	- відповідність темі	0 – 1 балів
	- логічна структура та оформлення	0 – 1 балів
	- робота з актуальними джерелами	0 – 1 балів
	- творчий підхід та креативність	0 – 1 балів
- зміст роботи, вчасність виконання	0 – 1 балів	

	Модульний контроль:	До 5 балів:
	Здобувач має обмежене знання матеріалу, часто не може відповісти на питання або навести приклади	1 бал
	Здобувач має базові знання матеріалу, але не може продемонструвати поглиблене розуміння теми	2 бали
	Здобувач знає матеріал, відповідає на більшість запитань, але іноді потребує додаткових роз'яснень	3 бали
	Здобувач має хороше розуміння теми, дає логічні теми, дає логічні та обгрунтовані відповіді на більшість питань	4 бали
	Здобувач демонструє глибоке розуміння матеріалу, аналізує ситуації з різних точок зору, наводить релевантні приклади та аргументи	5 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за тематикою дисципліни	До 10 балів
	Проходження онлайн-курсу за тематикою дисципліни на відкритих освітніх платформах (Coursera, EdX, Prometheus, Udemu тощо) з подальшим підтвердженням -сертифікатом	До 5 балів
При сумі балів за поточне оцінювання 0-20 балів здобувач не допускається до заліку		
Підсумкова оцінка формується як сума балів за поточне оцінювання (0-60 балів) та оцінки на заліку (0-40 балів)		
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ залік	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить в усній формі	0-40 балів
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обгрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
60-66	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових
		Оцінка /затис в екзаменаційній відомості
		Відмінно / Зараховано (А)
		Добре / Зараховано (В)
		Добре / Зараховано (С)
		Задовільно / Зараховано
		Задовільно / Зараховано (Е)

	положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	навчальної програми з дисципліни	
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необгрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не проставляється</i>
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не проставляється</i>

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт Здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.